

Symplocos is een onbekende heester die met name opvalt door zijn saffierblauwe bessen die vanaf oktober verschijnen. Een unieke kleur die zelden bij planten valt waar te nemen. ‘Tijdens de kleurrijke herfstperiode daarom een aangename verrassing’, stelt kweker Chris van der Wurff.

Tekst en fotografie: Emiel van den Berg

Plantnaam: Symplocos paniculata
Groevorm: heester van circa 2 x 2 meter
Blad: omgekeerd eirond, donkergroen
Bloem: wit, in pluimen
Bijzonderheden: helderblauwe bessen

Symplocos paniculata

Symplocos is een plantengeslacht waarvan onduidelijk is hoeveel soorten het heeft. De botanici zijn het daar (nog) niet helemaal over eens, soms worden verschillende planten tot eenzelfde soort gerekend of wordt dezelfde plant tot verschillende soorten gerekend. Voor Nederland kunnen we het simpel houden, omdat hier met name *S. paniculata* wordt gekweekt. Symplocos behoort tot de Symplocaceae waarvan de meeste vertegenwoordigers inheems zijn in de tropen en subtropen.

De geslachtsnaam Symplocos is een verbastering van het Griekse *sumplōkos* wat samengevlochten of verbonden betekent. Dit verwijst naar de aan de voet vaak vergroeide kroonbladeren, de daarmee vergroeide helmdraden en het met de kelkbuis vergroeide vruchtbeginsel. De soortnaam *paniculata* betekent tot pluimen verenigd en verwijst naar de losse bloeiwijze. Een officiële Nederlandse naam heeft Symplocos niet, maar vaak spreekt men over saffierbes. De Duitsers hebben het over Saphirbeere, de Engelsen over sapphire berry.

BOSTUIN

De bladverliezende *S. paniculata* is inheems in de Himalaya van Pakistan tot China, Korea, Japan en Zuidoost-Azië tot op de Filipijnen. Daar groeit de plant in struikvegetaties en bossen tot 2.700 meter hoogte. In 1812 werden de eerste ingevoerde planten in Europese arboreta aangeplant.

In zijn natuurlijke groeigebied komen forse heesters voor die zich soms tot (kleine) boom ontwikkelen. In cultuur gaat het in de regel om tot twee meter hoge en brede heesters. ‘Wat mooi is, is de gelaagdheid van de twijgen. Dat zorgt voor een wat open habitus’, vertelt kweker Chris van der Wurff. Omdat de heester

CHRIS VAN DER WURFF: ‘Zeldzame intens blauwe kleur’

schaduw verdraagt, kan hij volgens hem prima in een bostuin groeien. ‘Onder de heesters ontstaat dan een geschikte plek voor stinzenplanten en verwilderingsbollen.’

De twijgen van de heester zijn aanvankelijk behaard en grijs van kleur. Aan die twijgen verschijnt verspreid staand en omgekeerd eirond blad. Dat blad is donkergroen, 5 tot 8 centimeter groot en aan de bovenzijde ruw en iets gerimpeld. De lichtgroene onderzijde is iets behaard. ‘In de herfst kleurt het fraai heldergeel.’ Vanaf eind april verschijnen witte, geurende bloemen van 8 tot 10 millimeter in doorsnede die in luchtige pluimen staan. Vanwege de vele meeldraden ogen ze donzig. De bloempluimen zijn eindstandig, maar verschijnen ook aan de korte zijtakken. De bloei kan doorgaan tot ver in juni.

ZELFBESTUIVEND

De grootste sierwaarde van *S. paniculata* zit in de saffierblauwe bessen. ‘Een onnatuurlijke kleur blauw, zeker in de periode dat ze verschijnen, vanaf oktober. Samen met het geel verkleurende blad is de heester dan een waardevolle aanwinst voor in de herfsttuin. Wat wil je nog meer?’ Afhankelijk van hoe snel de

bessen zoeten - ‘eenmaal rijp eten vogels ze graag’ - blijven ze enkele weken aan de plant. De bessen zijn 5 tot 8 millimeter in doorsnede en eetbaar. Traditioneel worden ze gebruikt in jam, gelei en sauzen. ‘De plant is zelfbestuivend, maar beter is het om verschillende exemplaren bijeen te zetten. Dat geeft een veel rijkere besdracht.’ Volgens Van der Wurff is dat misschien wel het grootste nadeel van de saffierbes. ‘Je zou denken dat de heester vanwege die blauwe bessen vanzelf verkoopt, maar vanwege zijn omvang wil niet iedereen meerdere exemplaren aanplanten. Terwijl aanplant in groepen juist voor de tegenwoordig zo vaak gewenste rust zorgt.’

S. paniculata is een makkelijke heester. Qua bodemeisen heeft hij liefst wat zure grond - ‘in zijn natuurlijke habitat groeit hij vaak in klei’ - en zowel zon als schaduw worden getolereerd. De winterhardheid is prima, vroege nachtvorst kan de nog aanwezige bessen wel wat beschadigen. Van der Wurff vermenigvuldigt de planten via zaad. Kieming kan wel twaalf maanden op zich laten wachten. Stekken kan ook. Dat gebeurt met tot 10 centimeter lange halfrijpe takdelen in juli-augustus. Na circa vier weken vormen zich de eerste wortels.